

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Johannes Typpö

Lausunto

10.6.2025
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

1 (3)

SP/2025/252

Talousvaliokunta

Asiantuntijalausuntopyyntönnö UJ 10/2025 vp - U 21/2023 vp

Asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien ja asetuksen muuttamiseksi pankkien kriisinratkaisu- ja talletussuojasääntelyn kehittämisestä

Kiitän mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston jatkokirjelmästä, joka käsittelee komission parlamentille antamaa luonnosta mahdollisen kompromissin keskeisistä elementeistä ja neuvoston puheenjohtajan valmistelemia lähtökohtia kompromissin pohjaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien ja asetuksen muuttamiseksi pankkien kriisinratkaisu- ja talletussuojasääntelyn kehittämiseksi. Valtioneuvoston täydennykseen Suomen kannaksi ei ole huomautettavaa. Esitän asiantuntijalausuntona seuraavat huomiot lakimuutoksen sisällöstä.

Euroopan komissio on ehdottanut muutoksia EU:n nykyiseen kriisinratkaisu- ja talletussuojakehikkoon vahvistaakseen sitä. CMDI-nimellä kulkevan ehdotuksen (Crisis Management and Deposit Insurance Framework) tavoitteena on turvata rahoitusvakautta ja veronmaksajien varoja, suojata reaalityaloutta pankkien kaatumisten vaikutuksilta sekä parantaa tallettajien suoja nykyisen kehikon toimintaa tehostamalla. Uudistuksilla pyritään helpottamaan erityisesti pienten ja keskisuurten pankkien kriisinratkaisua sekä vähentämään kannustimia kansallisten maksukyvyttömyysmenettelyjen ja mahdollisesti niiden yhteydessä tapahtuvan julkisen tuen käyttöön. Kaikki nämä tavoitteet ovat hyödyllisiä, ja esitetyt toimenpiteet niiden saavuttamiseksi ovat lähtökohtaisesti kannatettavia.

Kriisinratkaisumenettelyn käytön laajentaminen aiempaa suurempaan joukkoon pankkeja maksukyvyttömyysmenettelyn sijasta on lähtökohtaisesti myönteinen asia. Euroalueen pankkisektori on hyvin heterogeeninen, mikä vaatii erilaisia tapoja hoitaa pankkien ongelmatilanteita. Lisäksi maksukyvyttömyysmenettely on harvoin yhteiskunnan kannalta optimaalisin ratkaisu. Tämänhetkisen tilanteen mukaan näyttää siltä, että pankin kaatuminen lähtökohtaisesti hoidettaisiin kansallisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä, mikä voidaan hyväksyä. Kriisinratkaisumenettelyn soveltamisala ei vaikuttaisi olevan laajenemassa yhtä paljon kuin Euroopan komission alkuperäisessä ehdotuksessa se olisi laajentunut. Kannatettavaa olisi, että kriisinratkaisumenettelyn soveltamisalaa laajennettaisiin siinä määrin, että CMDI-ehdotuksen keskeinen tavoite,

kriisinratkaisumenettelyn käytön laajentaminen myös nykyistä pienempiin pankkeihin rahoitusvakauden turvaamiseksi saavutettaisiin.

Velkojen maksunsaantijärjestyksen harmonisointi on myös kannatettavaa. Suojatut talletukset näyttäisivät säilyvän parhaimmalla etusijalla, mikä on järkevää. Lisäksi kaikki luonnollisten henkilöiden ja pk-yritysten talletukset olisivat etusijalla vakuudettomiin velkoihin nähden. Tämä helpottaa kriisinratkaisun toteuttamista. On kuitenkin huomioitava, että vakuudettomien velkojen etusijaa koskeva muutos voi aiheuttaa sivuvaikutuksia sijoittajien, yritysten ja luottoluokitustulaitosten käyttäytymiseen samoin kuin pankkien halukkuuteen laskea liikkeen alisteista velkaa. Maksunsaantijärjestyksen muuttaminen siten, että alaskirjattavat MREL-talletukset olisivat talletusten alimmalla tasolla, on järkevää, jotta kyseiset talletukset ovat käytettävissä tappioiden kattamiseen kriisinratkaisussa tai maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Maksunsaantijärjestys näyttäisi säilyvän ennallaan suojattujen talletusten osalta, eikä maksunsaantijärjestyksen muutosten avulla näin ollen pystyttäisi avaamaan talletussuojarahastojen varojen käyttöä. Näin ollen vähemmän kustannuksen testiin (Least Cost Test) on tehtävä muutoksia, jotta talletussuojarahaston varojen nykyistä laajempi käyttö olisi mahdollista. Muutoksien tekeminen on järkevää, jotta maksukyvyttömyysmenettelyn epäsuorat kustannukset huomioitaisiin paremmin. Tämä mahdollistaisi osaltaan kriisinratkaisumenettelyn laajemman käytön. On tärkeää, että Least Cost Test säilytetään ehdotettuna rajoitteena talletussuojavarojen käytölle.

Julkisten varojen käytön ehkäiseminen pankkien ongelmien ratkaisussa on kriisinratkaisukehikon lähtökohta. Siksi on ymmärrettävää, että joissain tilanteissa voisi olla tarpeen ja hyödyllistä viimesijaisena keinona käyttää pankin kriisinratkaisumenettelyn yhteydessä toimialalta etukäteen kerättyjä talletussuojarahaston varoja myös muihin tarkoituksiin kuin talletusten korvaamiseen. Tiedot lisärajoitukset komission alkuperäiseen ehdotukseen talletussuojarahaston käytölle pankin tappion kattamiseen ovat kannatettavia, jotta sijoittajavastuu, joka on yksi kriisinratkaisun peruselementeistä, toteutuu riittävässä määrin. Talletussuojarahaston varojen käyttäminen muuhun tarkoituksen kuin talletussuojan alaisten talletusten maksuun voi lisätä moraalikadon ongelmaa ja heikentää sijoittajavastuuperiaatteen toteutumista.

Vaikka suunnitellut toimenpiteet ovat askel oikeaan suuntaan, on tärkeää huomata, ettei komission lakiesityksen valmistelun jälkeenkään pankkiunioni ole vielä valmis, vaan työtä on edelleen jatkettava. Ehdotetut muutokset tehostavat yksittäisen pankin kriisitilanteen käsittelyä, mutta ne eivät anna työkaluja systemaattisen kriisin hallintaan. Rahoitusmarkkinakriisit kuitenkin rajoittuvat harvoin vain yhteen pankkiin. Muun muassa vuoden 2023 tapahtumat USA:ssa

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Johannes Typpö

Lausunto

10.6.2025
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

SP/2025/252

Julkinen

3 (3)

näyttävät, miten nopeasti ongelmat voivat levitä yhdestä pankista useampaa pankkia koskeviksi. EU-viranomaisilla tulisi olla riittävät resurssit ja työkalut järjestelmänlaajuisten kriisien hallitsemiseksi. Myös kriisinratkaisunaikaiset likviditeettiongelmat (Liquidity in Resolution) ovat edelleen vailla ratkaisua.

Lisäksi pankkiunionin kolmas pilari eli yhteinen talletussuojarahasto (European Deposit Insurance Scheme, EDIS) puuttuu edelleen. Kriisinratkaisu- ja talletussuojalainsäädäntöön nyt tehtävien muutosten valmistumisen jälkeen pitäisi nopeasti siirtyä edistämään yhteisen talletussuojajärjestelmän valmistelua. Pankkiunionin viimeistely osana säästämis- ja investointiunionia on tärkeää luottamuksen vahvistamiseksi eurooppalaiseen pankkijärjestelmään.